

Ceļa karte skolotājam

9.1. Skaistuma un estētikas izpratne senajā pasaulē un antīkajā laikmetā. Kā atšķirt un komentēt mākslas darbā attēloto garīgo un fizisko skaistumu?

Ieteicamais laiks temata apguvei: 6 mācību stundas.

Temata apguves mērķis: atšķirt un komentēt mākslas darbos attēloto garīgo un fizisko skaistumu un, iepazīstot Senās Ēģiptes un antīkās Grieķijas kultūras mantojumu, veidot fotogrāfiju sēriju, interpretējot jauniegūtās zināšanas par skaistuma un estētikas izpratni senajā pasaulē un antīkajā laikmetā.

Sasniedzamie rezultāti

Ziņas	Prasmes
- Senās Ēģiptes kultūra ir iedvesmas avots 20. un 21. gs. mākslas, dizaina un citu mākslas veidu izpausmēm. (K.Li.4.) - Salīdzinot iespējams vairāk ieraudzīt, atšķirt un labāk novērtēt senatnīgo un mūsdienīgo. (K.Li.4.) - Lai saprastu seno kultūru patieso vēstījumu, nepieciešamas plašas zināšanas un jālieto kvalitatīvi informācijas resursi simbolu skaidrojumam u. c. (K.Li.3.) - Veidojot digitālo kopsavilkumu, jāievēro autortiesības, jāveido atsauces. (K.Li.3.) - Senās Grieķijas kultūra ir iedvesmas avots klasicisma mākslai, kā arī 20. un 21. gs. mākslas, dizaina un citu mākslas veidu izpausmēm. (K.Li.4.) - Estētika ir filozofijas kategorija, kurā iespējami atšķirīgi viedokļi. (K.Li.4.)	- Veido digitālus katalogus, informācijas un grupē uzskates līdzekļus. (K.9.4.4.) - Vērtē un komentē mākslas darbus, salīdzinot ar savu izteiksmes līdzekļu un paņēmieni lietošanas pieredzi. Salīdzinot izmanto līdzvērtīgus kritērijus. (K.9.3.6.) - Izvēlas personiski interesantus un kvalitatīvus paraugus kopijas veidošanai un tos pārveido, radot darbu citā mākslas veidā. (K.9.2.1.) - Fotografējot pievērš uzmanību detaļām, gaismai, kompozīcijai, rakursiem u. c. (K.9.1.2.)
Komplekss sasniegtais rezultāts	Ieradumi
- Apgūst zināšanas par antīko mākslu un skaistuma/estētikas izpratni Senās Ēģiptes un antīkās Grieķijas mākslā. (K.9.4.2.; K.9.4.4.) - Patstāvīgi veido pārskatu par skaistuma un estētikas ideāliem senatnē un mūsdienās un veido radošu darbu (fotogrāfiju sēriju), balstoties uz senatnē lietotiem estētikas pamatprincipiem. (K.9.3.1.; K.9.3.3.; K.9.3.6.)	- Pilnvērtīgi un atbildīgi ar cieņpilnu attieksmi izturas pret kultūras mantojumu, mākslas darbiem, savu un citu veidotiem darbiem. (Tikumi – atbildība, solidaritāte; vērtības – kultūra, cilvēka cieņa) - Patstāvīgi vai sadarbībā ar citiem organizē radošā darba procesu kopīga mērķa īstenošanā, patstāvīgi pieņem lēmumus un pamato izvēli, kā arī secīgi ievēro darba soļus darba izstrādes laikā. (Tikumi – drosmē, tolerance, godīgums, atbildība, centība; vērtības – cilvēka cieņa, brīvība)
Jēdzieni: kultūras mantojums, Senā Ēģipte, kopija, mīti, skaistums, estētiski ideāli, antīkā Grieķija.	

Temata apguves norise	Mācību materiāla autors/avots	Mācību materiāla nosaukums	Materiāls pieejams
Skaistuma ideāla iepazīšana: mākslas darbu atlase un analizēšana	Skola 2030	9.1. Skaistuma un estētikas izpratne senajā pasaulē un antīkajā laikmetā. Kā atšķirt un komentēt mākslas darbā attēloto garīgo un fizisko skaistumu?	https://mape.gov.lv/catalog/materials/007906C7-13B6-48F5-88F8-D3F0B5977AF4/view
		Mācību līdzekļa prototips. Eiropas mākslas vēstures interaktīvā laika līnija/Senā Grieķija	https://view.genial.ly/62ecdac68f1b830019495251
	Latvijas Universitāte	Kulturoloģija kā integrējošs mācību kurss laikmetīgā mācību procesā Vēsturiski hronoloģiskais princips (kopsavilkuma tabulas) Senās Ēģiptes radītās kultūrvērtības	https://profizgl.lu.lv/course/view.php?id=7 https://profizgl.lu.lv/pluginfile.php/34143/mod_resource/content/0/Inaara_Voitkaane/Kopsavilkuma_tabulas/03_Egipste_kop_tab.pdf
		Vēsturiski hronoloģiskais pārskats (kopsavilkuma tabulas) Senās Grieķijas radītās kultūrvērtības	https://profizgl.lu.lv/pluginfile.php/34148/mod_resource/content/0/Inaara_Voitkaane/Kopsavilkuma_tabulas/08_Senas_Griekijas_kop_tab.pdf
Skaistuma ideāli Senās Ēģiptes un antīkās Grieķijas mākslā: darba idejas un koncepcijas radīšana	Skola2030	Skaistuma un estētikas izpratne senajā pasaulē un antīkajā laikmetā <i>Uzdevumi/ vingrinājumi</i>	https://mape.gov.lv/catalog/materials/007906C7-13B6-48F5-88F8-D3F0B5977AF4/view?preview=F-CB43398-2EB8-4E53-AB01-1EBFCE189F13
Vērtēšana, diskusija, prasme stāstīt par atklājumiem temata apguves procesā	Skola2030	Skaistuma un estētikas izpratne senajā pasaulē un antīkajā laikmetā <i>Kritēriju lapa</i>	https://mape.gov.lv/catalog/materials/007906C7-13B6-48F5-88F8-D3F0B5977AF4/view?preview=5D295AF1-D556-4259-865B-AB1D99F902CD

Izdevniecību atbalsts:

- *Skaistuma vēsture*. (sast. Umberto Eko) Rīga: Jāņa Rozes apgāds, 2009. 438 lpp. ISBN 9789984233123
- *Neglītuma vēsture*. (sast. Umberto Eko) Rīga: Jāņa Rozes apgāds, 2008. 450 lpp. ISBN 9789984232874
- Aldersons, J. *Mākslas un kultūras vārdnīca ar interneta atslēgvārdiem*. Rīga: Zvaigzne ABC, 2011. 392 lpp.
- Avotiņa, A. *Senā kultūra*. Rīga: Zvaigzne ABC, 2009. 66 lpp. LNB pieejama elektroniska versija.
- Rubenis, A. *Senās Grieķijas kultūra*. Rīga: Zvaigzne ABC, 1998. 335 lpp. ISBN 9984048942

9.2. Viduslaiku māksla. Kā viduslaiku mākslu attēlot ar laikmetīgās mākslas izteiksmes līdzekļiem un paņēmieniem?

Ieteicamais laiks temata apguvei: 7 mācību stundas.

Temata apguves mērķis: pilnveidot un nostiprināt zināšanas par viduslaiku mākslu un izteiksmes līdzekļiem, lai paustu idejas vēstījumu performancē, ēnu teātrī vai animācijā, izmantojot simbolu valodu un video, digitālās tehnoloģijas un/vai skaņu.

Sasniedzamie rezultāti

Ziņas	Prasmes
- Kombinējot un pārveidojot vizuālās izteiksmes līdzekļus un kompozīciju, lietojot vizuālas zīmes un simbolus, iespējams precīzāk izteikt radošā darba ideju. (K.Li.1.) - Teatrāla uzveduma (performances, animācijas vai ēnu teātra) izveidei nepieciešama radoša domāšana, rūpīga plānošana, scenārijs, vides organizācija, materiāli. (K.Li.2.) - Ētikas principus nepieciešams ievērot jebkurā publiskā darbībā. (K.Li.2.) - Lai pastiprinātu idejas skaidrību, papildinātu vizuālo tēlu un iegūtu emocionālo efektu, nepieciešams izmantot papildus citus mākslas veidus, video, digitālās tehnoloģijas un skaņu. Tēla un sižeta izveide prasa pacietību, drosmi un rūpīgu, precīzu darbu. (K.Li.3.)	- Izvērtē vizuālās mākslas veidu un stilu izteiksmes līdzekļus un veido to kombinācijas, lai paustu vizuālu vēstījumu par aktuālu tēmu mūsdienu sabiedrībā. (K.9.1.2.; K.9.1.3.; K.9.1.7.; K.9.1.8.; K.9.2.1.) - Pamato vēsturiskā mantojuma un IT nozīmi aktuālu mākslas darbu radīšanā un izplatīšanā, rituālu saglabāšanā un simbolu izpratnē. (K.9.1.1.; K.9.2.2.; K.9.3.6.) - Atbildīgi sadarbojas ar citiem, lai veidotu vienotu vizuālu vēstījumu. (K.9.3.2.; K.9.3.3.; K.9.4.3.)
Komplekss sasniedzamais rezultāts	Ieradumi
- Sadarbojas un atbildīgi īsteno radošā darba ideju. Uzklausa citu viedokli, diskutē un patstāvīgi pieņem lēmumus par idejas īstenošanai atbilstošu materiālu, tehnikas, paņēmieniem un tehnoloģiju izvēli. (K.9.3.2.) - Publiskās uzstāšanās laikā mērķtiecīgi izmanto apgūtās prasmes runā, kustībā, sadarbībā ar auditoriju. Izvērtē savu un citu snieguma kvalitāti atbilstoši ieceres mērķim. Izvērtē savu izaugsmi. (K.9.2.3.)	- Attīsta ieradumu patstāvīgi vai sadarbībā ar citiem organizēt radošā darba procesu kopīga mērķa īstenošanā, patstāvīgi pieņemt lēmumus un pamatot izvēli, kā arī secīgi ievērot darba soļus darba izstrādes laikā. (Tikumi – solidaritāte, centība, taisnīgums; vērtība – darba tikums) - Attīsta ieradumu izvērtēt savu darbību, saņemt un sniegt atgriezenisko saiti klasesbiedriem un prezentēt radošo projektu. (Tikumi – drosmē, godīgums; vērtība – brīvība)
Jēdzieni: simboli, rituāls, mistērija, animācija, performance.	

Temata apguves norise	Mācību materiāla autors/avots	Mācību materiāla nosaukums	Materiāls pieejams
Viduslaiku māksla: aktualizācija un iesildīšanās vingrinājums	Skola 2030	9.2. Viduslaiku māksla. Kā viduslaiku mākslu attēlot ar laikmetīgās mākslas izteiksmes līdzekļiem un paņēmieniem?	https://mape.gov.lv/catalog/materials/3BEE9DC9-720A-414B-9E4C-5B4D-BB8A5D67/view
		Mācību līdzekļa prototips. Eiropas mākslas vēstures interaktīvā laika līnija/viduslaiki, Bizantija, romānika, gotika	https://view.genial.ly/62ecdac68f1b830019495251
	Latvijas Universitāte	Kulturoloģija kā integrējošs mācību kurss laikmetīgā mācību procesā	https://profizgl.lu.lv/course/view.php?id=7
		Vēsturiski hronoloģiskais pārskats (kopsavilkuma tabulas). Viduslaiku kultūras radītās kultūrvērtības	https://profizgl.lu.lv/pluginfile.php/34151/mod_resource/content/0/Inaara_Voitkaane/Kopsavilkuma_tabulas/11_Viduslaiku_kop_tab.pdf
	Nacionālā enciklopēdija	Viduslaiki	https://enciklopedija.lv/skirklis/108667-viduslaiki
Ideja performancei par viduslaikiem: skiču izveide un ideju ģenerēšana	Skola2030	Viduslaiku māksla <i>Uzdevumi/ vingrinājumi</i>	https://mape.gov.lv/catalog/materials/3BEE9DC9-720A-414B-9E4C-5B4D-BB8A5D67/view?preview=E5DFB9B2-33EA-4C6C-B250-DBDD6EC846E7
	Tavaklase.lv	Scenārija rakstīšana, filmas vizuālā risinājuma izstrāde (SURDO) (2. stunda)	https://www.tavaklase.lv/video/scenarija-rakstisana-filmas-vizuala-risinajuma-izstrade-surdo-2/
		Kadrējuma veidošana (SURDO) (3. stunda) <i>Mācību video</i>	https://www.tavaklase.lv/video/kadrejuma-veidosana-surdo-2/
Radošā projekta izveide, eksperimentējot ar dažādiem vizuālajiem tēliem un simboliem	Skola2030	Viduslaiku māksla <i>Uzdevumi/ vingrinājumi</i>	https://mape.gov.lv/catalog/materials/3BEE9DC9-720A-414B-9E4C-5B4D-BB8A5D67/view?preview=E5DFB9B2-33EA-4C6C-B250-DBDD6EC846E7
	Latvijas Leļļu teātris	Garais starpbrīdis: 28. epizode – Ēnu teātris	https://www.youtube.com/watch?v=HHce4qV_uFo
		41. epizode – Ēnu teātris Nr. 2	https://www.youtube.com/watch?v=Hs8ig01RpMU
	LSM.lv/Latvijas Sabiedriskie Mediji	Kas ir performance, un kā tā top? Novērotājas dienasgrāmata	https://www.lsm.lv/raksts/kultura/maksla/kas-ir-performance-un-ka-ta-top-noverotajas-dienasgramata.a483973/
	Tavaklase.lv	Viedierīces (telefons, planšetdators). Bezmaksas lietotne "FlipaClip". Kustība "ātrs-lēns" (SURDO) (5. stunda)	https://www.tavaklase.lv/video/viedierices-telefons-planшетdators-bezmaksas-lietotne-flipaclip-kustiba-atrs-lens-surdo-2/
		Kā veido un rediģē videomateriālus? <i>Mācību video</i>	https://www.tavaklase.lv/video/ka-veido-un-redige-videomaterialus/
Vērtēšana, prasme stāstīt par atklājumiem procesā	Skola2030	Animācijas pamati	https://metodiskiemateriali.lnkc.gov.lv/macibu-materiali/429-animacijas-pamati/
		Viduslaiku māksla <i>Kritēriju lapa</i>	https://mape.gov.lv/catalog/materials/3BEE9DC9-720A-414B-9E4C-5B4D-BB8A5D67/view?preview=17DBB62F-51F7-46EF-A4B1-497B6B5479AD

9.3. Renesanses un baroka stila studijas. Kādu estētisku un emocionālu pārdzīvojumu rada renesanses un baroka laika māksla?

Ieteicamais laiks temata apguvei: 8 mācību stundas.

Temata apguves mērķis: iepazīties ar renesanses un baroka stilu estētiku un radīt abu stilu gleznu fragmentu kopijas, lai saprastu, kādu estētisku un emocionālu pārdzīvojumu rada renesanses un baroka laika māksla.

Sasniedzamie rezultāti

Ziņas	Prasmes
- Bez teorijas zināšanām var spriest tikai par ārējo – materiāli redzamo saturu. Lai saprastu mākslas darbu patieso vēstījumu, nepieciešamas plašas zināšanas un jālieto kvalitatīvi informācijas resursi, piemēram, vārdnīcas simbolu skaidrojumam u. tml. (K.Li.1.) - Nepieciešams pētīt mākslas darbu oriģinālus, iespaidi jāvāc un jākolekcionē, lai tos pārskatītu un lietotu savā radošajā darbā. (K.Li.3.) - Kopijas veidošana palīdz saprast radošo procesu un atklāj kopējamā darba nianšes, kas būtiskas estētiskai uztverei un emocionālam pārdzīvojumam. (K.Li.4.) - Emocionālie, estētiskie, sociālie un ētiskie uzskati var atšķirties. Tos nepieciešams uztvert toleranti, un par tiem ir jādiskutē. (K.Li.4.)	- Salīdzina renesanses un baroka stilu mākslas darbus ar citu laikmetu mākslas darbiem. (K.9.1.2.) - Veido mākslas darbu elementu kopijas ar atsaucēm uz oriģinālu avotiem. (K.9.1.1.) - Pamato savu mākslas darbu izvēli, saistot ar savu pārdzīvojumu, jūtām un emocijām. (K.9.2.1.) - Izvērtē un diskutē par savu un citu ieguldījumu, atklājumu un līdzpārdzīvojumu, radīšanas prieku un uzdrīkstēšanās pieredzi radošajā procesā. (K.9.3.4.)
Komplekss sasniedzamais rezultāts	Ieradumi
- Iedvesmojas no renesanses un baroka stila mākslas darbiem un kopē to elementus. (K.9.3.1.) - Diskusijā uzklauša un toleranti pieņem atšķirīgus uzskatus par mākslas darbu saturu (emocionālo, estētisko, sociālo un ētisko) un to nozīmi. (K.9.3.2.) - Izvēlas savām interesēm atbilstošus kultūras notikumus. Mutiski un rakstiski vērtē savu kultūras pieredzi, paužot savu attieksmi pret dzīves un kultūras vērtībām, ko rosinājuši oriģināldarbi. (K.9.4.1.)	- Attīsta ieradumu apmeklēt muzejus/izstādes, sekot kultūras notikumiem daudz kultūru un daudzvalodu vidē pēc pašiniciatīvas, izvērtēt kultūras sasniegumus, kā arī skicēt un krāt vizuālos novērojumus vienkopus savā portfolio. (Tikums – tolerance; vērtība – kultūra) - Attīsta ieradumu vērtēt mākslas darbus pēc loģiskiem kritērijiem, izvērtēt savu darbību, saņemt un sniegt atgriezenisko saiti klasesbiedriem un prezentēt radošo projektu. (Tikumi – drosme, godīgums; vērtība – brīvība) - Attīsta ieradumu patstāvīgi vai sadarbībā ar citiem organizēt radošā darba procesu kopīga mērķa īstenošanā, plānot laiku un nepieciešamos soļus idejas realizācijai, patstāvīgi pieņemt lēmumus un pamatot izvēli. (Tikumi – solidaritāte, centība, taisnīgums; vērtība – darba tikums)
Jēdzieni: renesanse, baroks, harmonija, vispārinājums, kontrasts, ilūzija, sintēze, ekstāze, metamorfoze, fotogrāfija, ētiskā un estētiskā pieredze.	

Temata apguves norise	Mācību materiāla autors/avots	Mācību materiāla nosaukums	Materiāls pieejams
Mākslas darbu izpēte muzejā vai fotogrāfijās Renesanse un baroks tēlotājā mākslā. Īss raksturojums, iezīmes, periodika u.c.	Skola 2030	9.3. Renesanses un baroka stila studijas. Kādu estētisku un emocionālu pārdzīvojumu rada renesanses un baroka laika māksla?	https://mape.gov.lv/catalog/materials/B06FB313-80A6-4F06-9868-C3B-95B3606C3/view
		Mācību līdzekļa prototips. Eiropas mākslas vēstures interaktīvā laika līnija/ renesanse, baroks	https://view.genial.ly/62ecdac68f1b830019495251
	Latvijas Universitāte	Kulturoloģija kā integrējošs mācību kurss laikmetīgā mācību procesā	https://profizgl.lu.lv/course/view.php?id=7
		Vēsturiski hronoloģiskais pārskats (kopsavilkuma tabulas). Renesanses kultūras radītās kultūrvērtības	https://profizgl.lu.lv/pluginfile.php/34152/mod_resource/content/0/Inaara_Vo-itkaane/Kopsavilkuma_tabulas/12_Renesanse_kop_tab.pdf
		Vēsturiski hronoloģiskais pārskats (kopsavilkuma tabulas). 17. gs. kultūras radītās kultūrvērtības	https://profizgl.lu.lv/pluginfile.php/34153/mod_resource/content/0/Inaara_Vo-itkaane/Kopsavilkuma_tabulas/13_17_gs_kop_tab.pdf
	Nacionālā enciklopēdija	Renesanse tēlotājā mākslā	https://enciklopedija.lv/skirklis/102887-renesanse,-t%C4%93lot%C4%81j%C4%81-m%C4%81ksl%C4%81
	Nacionālā enciklopēdija	Baroks tēlotājā mākslā	https://enciklopedija.lv/skirklis/60870-baroks,-t%C4%93lot%C4%81j%C4%81-m%C4%81ksl%C4%81
	Latvijas Nacionālais Kultūras centrs	Ugāles baroks (Video)	https://metodiskiemateriali.lnkc.gov.lv/macibu-materiali/450-ugales-baroks/
	Rundāles pils muzejs	Rundāles pils. No gotikas līdz jūgendstilam	https://rundale.net/no-gotikas-lidz-jugendstilam/
Kataloga izveide	Skola2030	Renesanses un baroka stila studijas. Kādu estētisku un emocionālu pārdzīvojumu rada renesanses un baroka laika māksla? Uzdevumi/vingrinājumi	https://mape.gov.lv/catalog/materials/B06FB313-80A6-4F06-9868-C3B-95B3606C3/view?preview=0AF50CA4-C40C-48F6-BC85-C308096C8A13

Temata apguves norise	Mācību materiāla autors/avots	Mācību materiāla nosaukums	Materiāls pieejams
Kataloga izveide	Vīnes Mākslas vēstures muzejs (Kunsthistorisches Museum Wien)	Renaissance 49 items (Renesanses mākslas darbi)	https://artsandculture.google.com/search/asset/?p=kunsthistorisches-museum-vienna-museum-of-fine-arts&em=m06cvx&categoryId=art-movement&hl=en
		Canvas 26 items (Baroka mākslas darbi)	https://artsandculture.google.com/search/asset/?p=kunsthistorisches-museum-vienna-museum-of-fine-arts&em=m0jmnt&categoryId=medium&hl=en
	www.WikiArt.com (Mākslas darbu vietne)	Agrīnās renesanses mākslas darbi	https://www.wikiart.org/en/paintings-by-style/early-renaissance?select=featured#!#filterName:featured,viewType:masonry
		Dižrenesanses mākslas darbi	https://www.wikiart.org/en/paintings-by-style/high-renaissance?select=featured#!#filterName:featured,viewType:masonry
		Baroka mākslas darbi	https://www.wikiart.org/en/paintings-by-style/baroque?select=featured#!#filterName:featured,viewType:masonry
Diskusija: "Emocijas baroka laika mākslas darbos"	Skola2030	Renesanses un baroka stila studijas. Kādu estētisku un emocionālu pārdzīvojumu rada renesanses un baroka laika māksla? Uzdevumi/vingrinājumi	https://mape.gov.lv/catalog/materials/B06FB313-80A6-4F06-9868-C3B-95B3606C3/view?preview=0AF50CA4-C40C-48F6-BC85-C308096C8A13
		Renesanses un baroka stila studijas Uzskates līdzeklis	https://mape.gov.lv/catalog/materials/B06FB313-80A6-4F06-9868-C3B-95B3606C3/view?preview=75A7BF84-1CED-4DA8-B2AE-A4CA4C923C5D
Kopiju veidošana	Skola2030	Renesanses un baroka stila studijas. Kādu estētisku un emocionālu pārdzīvojumu rada renesanses un baroka laika māksla? Uzdevumi/vingrinājumi	https://mape.gov.lv/catalog/materials/B06FB313-80A6-4F06-9868-C3B-95B3606C3/view?preview=0AF50CA4-C40C-48F6-BC85-C308096C8A13
	Jill Poyerd Fine Art	Brushstrokes (Part 1 of 3) – The Early Masters	https://www.youtube.com/watch?v=ipf3_sXts_o
Vērtēšana, prasme stāstīt par atklājumiem procesā	Skola2030	Renesanses un baroka stila studijas Kritēriju lapa	https://mape.gov.lv/catalog/materials/B06FB313-80A6-4F06-9868-C3B-95B3606C3/view?preview=E480C231-EB05-486A-AF6B-B480AD648BD5

Izdevniecību atbalsts:

- Avotiņa, A. *Renesanses kultūra*. Rīga: Zvaigzne ABC, 2009. 111 lpp. LNB pieejama digitāla versija.
- Avotiņa, A. *17. un 18. gadsimta kultūra: baroks, rokoko, apgaismība, klasicisms*. Rīga: Zvaigzne ABC, 2009. 63 lpp.

9.4. Modernisms mākslā un tā rašanās iemesli. Kas raksturīgs modernismam, un kas par to jāzina, lai varētu uzrakstīt manifestu?

Ieteicamais laiks temata apguvei: 8 mācību stundas.

Temata apguves mērķis: pētīt informācijas avotus par 19. un 20. gadsimta notikumiem sabiedrībā; lasot tā laika manifestus, noskaidrot, kas raksturīgs modernismam, un kas par to jāzina, lai varētu uzrakstīt savu (domubiedru) manifestu.

Sasniedzamie rezultāti

Ziņas	Prasmes
- Pētīt informāciju, ir svarīgi izvēlēties drošticamus informācijas avotus. (K.Li.1.) - Notiekošais mākslas pasaulē ir ciešā saiknē ar notikumiem sabiedrībā noteiktā laika posmā. Ar mākslas palīdzību var pievērst uzmanību aktuāliem sociāliem un politiskiem jautājumiem. (K.Li.4.) - Fotogrāfijas izgudrošana 19. gadsimtā veicināja attālināšanos no reālisma mākslā. (K.Li.4.) - Mākslinieki izmanto mākslinieciskos izteiksmes līdzekļus un kompozīcijas izveides paņēmienus, lai izteiktu savu ideju. (K.Li.1.) - Modernisma virzieni izmanto atšķirīgas metodes savu mērķu sasniegšanai, bet tie visi ir radušies kā iepriekšējās mākslas tradīcijas noliegums. (K.Li.4.)	- Iedziļinās modernisma virzienu manifestos un raksta savējo. (K.9.4.5.; K.9.2.1.) - Izvēlas drošticamus informācijas avotus un lieto atsauces. (K.9.1.1.) - Skaidro modernisma rašanās iemeslus, nosauc un raksturo galvenos tā virzienus. (K.9.4.4.) - Saskata, atklāj un analizē cēloņsakarības vēstures procesos un izmanto tās sabiedrisko procesu skaidrošanai. (K.9.4.3.) - Raksta ar personisko pieredzi un izdomu, fantāziju saistītus tekstus, ievērojot teksta uzbūvi un izmantojot žanra prasībām, adresātam un saziņas veidam piemērotus valodas līdzekļus. (VL.9.2.1.4.) - No pieredzes, kā arī analizējot dažādus avotus, secina, kā vērtības laika gaitā var mainīties. Balstoties savās vērtībās, izvēlas pasākumus, kuros iesaistīties, un, ja nepieciešams, iesaista citus, paskaidro un pamato savu izvēli vai iemeslus neiesaistīties. Virza savu rīcību saskaņā ar savām vērtībām, pamato savas izvēles. (K.9.4.5.) - Patstāvīgi veido savus kritērijus, kas liecina par mērķa sasniegšanu, izzina sava padarītā progresu un nosaka, vai un kā uzlabot sniegumu. Kļūdas izmanto, lai mērķtiecīgi mainītu savu darbību. Mācīšanās gaitā pārplāno dažus soļus, lai nonāktu pie labāka risinājuma. (K.9.3.1.)
Komplekss sasniedzamais rezultāts	Ieradumi
- Lasa, klausās, skatās, vēro un pēta informāciju par modernisma virzieniem, to rašanās iemesliem 19. gadsimtā un analizē un diskutē par pazīmēm un mākslinieciskās izteiksmes līdzekļiem modernismā. (K.9.1.2.; K.9.4.4.) - Lasa modernisma manifestus un raksta pats savu, izvērtē savu un citu snieguma kvalitāti atbilstoši ieceres mērķim. (K.9.2.1.; K.9.2.3.)	- Attīsta ieradumu patstāvīgi vai sadarbībā ar citiem organizēt radošā darba procesu kopīga mērķa īstenošanā, plānot laiku un nepieciešamos soļus idejas realizācijai. (Tikumi – solidaritāte, centība; vērtība – darba tikums) - Attīsta ieradumu ar iecietību uz klausīt atšķirīgu viedokli par mākslu un mākslas darbiem. (Tikums – tolerance; vērtība – cilvēka cieņa) - Attīsta ieradumu atbildīgi, cieņpilni izturēties pret kultūras mantojumu, mākslas darbiem, savu un citu veidotiem darbiem. (Tikums – atbildība; vērtības – kultūra, cilvēka cieņa)
Jēdzieni: impresionisms, postimpresionisms, modernisms, kubisms, ekspresionisms, fovisms, sirreālisms, futūrisms.	

Temata apguves norise	Mācību materiāla autors/avots	Mācību materiāla nosaukums	Materiāls pieejams
19. gadsimta notikumu nozīme modernisma virzienu izpausmēs	Skola 2030	9.4. Modernisms mākslā un tā rašanās iemesli. Kas raksturīgs modernismam, un kas par to jāzina, lai varētu uzrakstīt manifestu?	https://mape.gov.lv/catalog/materials/818A2CB7-4CDC-4461-B3BC-9BE-21ED300C9/view
		Mācību līdzekļa prototips. Eiropas mākslas vēstures interaktīvā laika līnija/ Impresionisms, modernisma virzieni	https://view.genial.ly/62ecdac68f1b830019495251
	Latvijas Universitāte	Kulturoloģija kā integrējošs mācību kurss laikmetīgā mācību procesā	https://profizgl.lu.lv/course/view.php?id=7
		Vēsturiski hronoloģiskais pārskats (kopsavilkuma tabulas). 19.gs. kultūras radītās kultūrvērtības	https://profizgl.lu.lv/pluginfile.php/34155/mod_resource/content/0/Inaa-ra_Voitkaane/Kopsavilkuma_tabulas/15_19_gs_kop_tab.pdf
		Vēsturiski hronoloģiskais pārskats (kopsavilkuma tabulas). 20.gs. kultūras radītās kultūrvērtības	https://profizgl.lu.lv/pluginfile.php/34156/mod_resource/content/0/Inaa-ra_Voitkaane/Kopsavilkuma_tabulas/16_20_gs_kop_tab.pdf
	Nacionālā enciklopēdija	Tēlotāja māksla. Modernisms (īss dažādu virzienu raksturojums, iezīmes, periodika u.c.)	https://enciklopedija.lv/meklet/t%C4%93lot%C4%81ja%20m%C4%81ksla%20modernisms
Modernisma pētniecība	Skola2030	Modernisms mākslā un tā rašanās iemesli <i>Uzdevumi/vingrinājumi</i>	https://mape.gov.lv/catalog/materials/818A2CB7-4CDC-4461-B3BC-9BE-21ED300C9/view?preview=B13D4151-9560-47C4-9752-D47F3ABDA1BC
	Latvijas Sabiedriskais Medijs/LSM.lv Laima Slava	Manifests mākslā	https://klasika.lsm.lv/lv/raksts/makslas-vingrosana/manifestsmaksla.a143619/
	Latvijas Nacionālā bibliotēka	Bretons, A. <i>Sirreālisma manifesti</i> . 1924. <i>Karogs</i> , Nr. 12., 1990.	http://www.periodika.lv/periodika2-viewer/?lang=fr#panel:pa issue:171304 article:DIVL815 query:Bretons%20Bretonam%20
	Nacionālā enciklopēdija	Impresionisms tēlotājā mākslā	https://enciklopedija.lv/skirklis/127006-impresionisms,-t%C4%93lot%C4%81j%C4%81-m%C4%81ksl%C4%81

Temata apguves norise	Mācību materiāla autors/avots	Mācību materiāla nosaukums	Materiāls pieejams
Modernisma pētniecība	Nacionālā enciklopēdija	Kubisms tēlotājā mākslā	https://enciklopedija.lv/skirklis/127320-kubisms,-t%C4%93lot%C4%81j%C4%81-m%C4%81ksl%C4%81
		Fovisms tēlotājā mākslā	https://enciklopedija.lv/skirklis/127378-fovisms,-t%C4%93lot%C4%81j%C4%81-m%C4%81ksl%C4%81
		Ekspressionisms tēlotājā mākslā	https://enciklopedija.lv/skirklis/137351-ekspresionisms,-t%C4%93lot%C4%81j%C4%81-m%C4%81ksl%C4%81
		Sirreālisms tēlotājā mākslā	https://enciklopedija.lv/skirklis/154230-sirre%C4%81lisms,-t%C4%93lot%C4%81j%C4%81-m%C4%81ksl%C4%81
	Latvijas Nacionālais kultūras centrs	Mākslas valodas pamati. Laikmetīgā māksla	https://metodiskiemateriali.lnkc.gov.lv/macibu-materiali/458-makslas-valodas-pamati-laikmetiga-maksla/
Personīgā manifesta izveide un aktualizācija, saistot ar laikmetīgo situāciju	Skola2030	Modernisms mākslā un tā rašanās iemesli <i>Kritēriju lapa</i>	https://mape.gov.lv/catalog/materials/818A2CB7-4CDC-4461-B3BC-9BE-21ED300C9/view?preview=843DAD84-D7DE-4023-AAD9-3EB-F38330DDC

Izdevniecību atbalsts:

- Manifests. No futūrisma līdz mūsdienām. Sastādītājs Ostups, A. Rīga: Neputns, 2021. 456 lpp.
- Dempšija, E. Mākslas pamati: Modernā māksla. Rīga: Rozes apgāds, 2018. 176. lpp. (Izmantojami jebkura virziena apraksti viena atvēruma apjomā.)

9.5. Identitāte un laikmets mākslā. Kā izvēlēties un attēlot sev raksturīgo pašportretā?

Ieteicamais laiks temata apguvei: 6 mācību stundas.

Temata apguves mērķis: veidot pašportretu paša izvēlētā tehnikā ar savai personībai raksturīgām iezīmēm, iedvesmojoties no dažādiem mākslas darbiem un plašsaziņas līdzekļos izmantotiem paņēmieniem, pārbaudot un apstrīdot vispārpieņemtus apgalvojumus par populāru cilvēku personību identitāti.

Sasniedzamie rezultāti

Ziņas	Prasmes
- Radošai idejai jābūt personīgi aktuālai, tās precizēšanai jāizmanto daudzveidīgi radošās domāšanas paņēmieni, bet mākslinieciskā tēla papildināšanai iespējams izmantot gan tekstu, gan skaņu, gan attēlu, gan kustību, kā arī dažādas tehnoloģijas. (K.Li.2.) - Dažādos laikmetīgās mākslas veidos izpaužas sabiedrībā aktuāli procesi; tos iespējams komentēt kā personiski nozīmīgas aktualitātes. (K.Li.3.) - Diskutējot iespējams atklāt, ka visos mākslas veidos (literatūra, vizuālā māksla, mūzika, teātris) ir ietvertas gan individuālas, gan sabiedrībai kopumā svarīgas pamatvērtības. (K.Li.4.) - Emocionālie, estētiskie, sociālie un ētiskie uzskati var atšķirties. Tos nepieciešams uztvert tolerantī, un par tiem jādiskutē. (K.Li.4.)	- Analizē sabiedrībā aktuālu procesu izpausmes dažādos laikmetīgās mākslas veidos, komentē personiski nozīmīgo. (K.9.3.5.) - Izmanto daudzveidīgus radošās domāšanas paņēmienus ideju precizēšanā. (K.9.2.1.) - Sekojojot paša plānotiem radošā procesa soļiem, daudzveidīgi izmanto mākslinieciskos izteiksmes līdzekļus atbilstoši ieceres mērķim, apvieno dažādus mākslas veidus radoša darba izveidē. (K.9.3.1.) - Savā radošajā darbā izmanto savu gaumi un estētisko pieredzi. (K.9.3.3.) - Pamato savā pašportretā pausto identitāti, formas izvēli, saistot to ar savu pieredzi un paužot savu attieksmi pret dzīves un kultūras vērtībām. (K.9.4.1.) - Izvērtē un diskutē par savu un citu ieguldījumu, atklājumu un līdzpārdzīvojumu, radīšanas prieku un uzdrīkstēšanās pieredzi radošajā procesā. (K.9.4.2.)
Komplekss sasniedzamais rezultāts	Ieradumi
- Iedvesmojas no dažādiem mākslas darbiem, veido savu izlasi un mērķtiecīgi un atbildīgi izmanto to iedvesmai, veidojot savu radošo darbu. (K.9.3.1.) - Vērtē savu kultūras pieredzi, paužot savu attieksmi pret dzīves un kultūras vērtībām, ko rosinājuši oriģināldarbi. (K.9.4.1.)	- Attīsta ieradumu uzklaut un iedziļināties dažādos sabiedrības viedokļos, pārliecībās, kultūrās. (Tikumi – solidaritāte, taisnīgums; vērtības – kultūra, cilvēka cieņa) - Attīsta ieradumu pašizpausties, būt patiesam un spēt dzīvot saskaņā ar savām vērtībām. (Tikumi – drosmē, godīgums; vērtība – brīvība) - Attīsta ieradumu vērtēt mākslas darbus pēc loģiskiem kritērijiem, lietot tos, arī vērtējot savu radošo darbu. (Tikums – centība; vērtība – darba tikums) - Attīsta ieradumu radošajā darbā atklāti un drosmīgi izteikt savas domas, izjūtas un emocijas, uzdrošināties pašizpausties, eksperimentēt, improvizēt, nebaidoties kļūdīties, un izmēģināt kaut ko jaunu. (Tikumi – drosmē, atbildība; vērtība – brīvība)
Jēdzieni: sabiedrība un personības, sociālie tīkli, plašsaziņas līdzekļi un informācija, patiesība un ilūzija, pieredze, identitāte, pašportrets.	

Temata apguves norise	Mācību materiāla autors/avots	Mācību materiāla nosaukums	Materiāls pieejams
Iepazīšanās ar mākslinieku pašportretiem un personību identitātes teorijas pamatprincipiem	Skola 2030	9.5. Identitāte un laikmets mākslā. Kā izvēlēties un attēlot sev raksturīgo pašportretā?	https://mape.gov.lv/catalog/materials/5CB-43D2E-253D-460A-BE7C-F278F6FD441A/view
	Tavaklase.lv	Etniskā un nacionālā identitāte – piemēri mākslā <i>Mācību video</i>	https://www.tavaklase.lv/video/etniska-un-nacionala-identitate-piemeri-maksla/
	Equator AI	<i>What Famous Painters Looked Like in Their Self-Portraits and in Real Life</i> (Kā slaveni gleznotāji izskatījās savos pašportretos un reālajā dzīvē)	https://www.youtube.com/watch?v=k6WPTrUltJE
	Mākslas muzeji	Vienas gleznas stāsts: Maija Tabaka. Kāzas Rundālē. 1974. gads	https://www.youtube.com/watch?v=Cgsvi80f5u8
	Latvijas Nacionālais mākslas muzejs	Video interviju sērija. Mūra nojaukšana. Latvijas māksla 1985.–1991.	https://www.lnmm.lv/latvijas-nacionalais-makslas-muzejs/izglitiba/ties-saiste/mura-nojauksana-latvijas-maksla-19851991-133
	Laika nospiedumi/ Žanis Bezmers	“Mākslinieks. Portrets. Pašportrets” izstāžu zālē “Arsenāls” (Latviešu mākslinieku portreti un pašportreti izstādē)	https://sites.google.com/site/nospiedumi/home/video-kolekcijas/makslinieks-portrets-pasportrets-arsenals
Portretu kolekcijas izveide un diskusija par darbiem ar spilgti izteiktu identitātes izpausmi	Skola2030	Identitāte un laikmets mākslā <i>Uzdevumi/vingrinājumi</i>	https://mape.gov.lv/catalog/materials/5CB-43D2E-253D-460A-BE7C-F278F6FD441A/view?preview=5789EDEB-994A-453B-A5D3-E983D31966C6
	Nacionālā enciklopēdija	Pašportrets (Dažādu cilvēku portreti un pašportreti)	https://enciklopedija.lv/meklet/pa%C5%A1portrets
	Latvijas Nacionālais mākslas muzejs	Aicinām iepazīt mākslas kolekciju 2020. (Pēdējo 30 gadu laikā Latvijas mākslinieku radīti mūsdienu vizuālās mākslas darbi. Apskatei pieejami vairāk nekā 300 darbi.)	https://www.makslaskolekcija.lv/
Pašportreta izveide, eksperimentējot ar dažādiem izteiksmes līdzekļiem, tehnikām un paņēmieniem	Skola2030	Identitāte un laikmets mākslā <i>Uzdevumi/ vingrinājumi</i>	https://mape.gov.lv/catalog/materials/5CB-43D2E-253D-460A-BE7C-F278F6FD441A/view?preview=5789EDEB-994A-453B-A5D3-E983D31966C6
Vērtēšana, prasme stāstīt par atklājumiem temata apguves procesā	Skola2030	Identitāte un laikmets mākslā <i>Kritēriju lapa</i>	https://mape.gov.lv/catalog/materials/5CB-43D2E-253D-460A-BE7C-F278F6FD441A/view?preview=8086A77C-4408-4578-AB8F-0C673AA6FA05